

DOMOVINA

Štev. 37.

V Ljubljani, 5. novembra 1918.

Leto I.

Državljeni!

Predsedništvo Narodnega Vjeća v Zagrebu kot vrhovna oblast države Slovencev, Hrvatov in Srbov je na predlog Narodnega sveta v Ljubljani za Slovenijo imenovalo to-le vlado:

Predsedstvo: vitez Pogačnik;
notranje zadeve: dr. Brejco;
finance: dr. Kukovec;
pravosodje: dr. Ravnihar;
kmetijstvo: prelat Kalan;
nauk in bogočastje: dr. Verstovšek;
javna dela in obrt: ing. Remeo;
trgovina in industrija: dr. Triller;
prehrana: dr. Tavčar;
promet: dr. Pestotnik;
narodna obramba: dr. Lovro Pogačnik;
zdravstvo: dr. Brecelj;
socijalno skrbstvo: Anton Kristan.

Vlada si je zvesta, da je prevzela za prehodno dobo do končne ureditve naše edinstvene države težko in odgovorno dolžnost.

To dolžnost bo mogla vršiti le s pomočjo in podporo Vas vseh.

Državljeni! Združite vse svoje sile v blagor naše domovine!

Vzdržujte red in mir!

Vsi dosedanji zakoni in naredbe ostanejo še nadalje v veljavi, enako vse narodne vojaške in civilne oblasti ter uradi, dokler vlada drugače ne ukrene.

Nihče ni upravičen si sam delati pravice.

Rojaki, spoštujte imetje, čast in poštenje drugorodnih sodržavljancev.

Vojaki, bodite na službo domovini, gre za Vaš lastni dom!

Zvesti velikim načelom, v imenih kateri smo dosegli svojo svobodo, Vam vlada obljublja, da hoče zvesto služiti narodu.

LJUBLJANA, 31. oktobra 1918.

Josip Pogačnik I. r.,
predsednik.

Uradi odsekov narodne vlade SHS v Ljubljani.

Uradi odsekov narodne vlade SHS v Ljubljani se nahajajo v naslednjih poslopih:

Predsedstvo: deželna vlada;
notranje zadeve: deželna vlada;
finance: finančno ravnateljstvo;
pravosodje: justična palača;
kmetijstvo: Kmetijska družba;
nauk in bogočastje: deželna vlada;
javna dela in obrt: deželni stavbni urad (Turjaški trg);
trgovina in industrija: deželni dvorec;
prehrana: deželna vlada;
promet: južni kolodvor I. nadstropje;
narodna obramba: deželni dvorec;
zdravstvo: deželna vlada;
socijalno skrbstvo: kazina.

Vojaki Jugoslovani!

Vojaki!

Država SHS, je ustanovljena. Mir bomo sklenili v kratkem času. Naše ozemlje je nevtravno. Vlada za Slovenijo je imenovana. Da pa se prepreči nevarnost za življenje in imetje državljanov, da ohranimo red in mir v naši državi, vas pozivljamo, da ne odlagate orožja in ne hodite svojih potov, temveč se takoj priglasite slovenskim kadrom v Ljubljani (belgijska vojašnica), Celju in Trstu. Pozivljamo vas, da se slovenskim častnikom, ki so prisegli zvestobo državi SHS, pokorite brezpogojno.

Domovina vas kliče, poslušajte jo! V Ljubljani, dne 31. oktobra 1918.

Dr. Lovro Pogačnik,
komisar za Narodno obrambo.

Orožništvo v narodni službi.

Deželno orožniško poveljstvo v Ljubljani je izdalo sledečo uradno okrožnico:

Št. 590 res. Adj.

Na vsa orožniška postajna poveljstva na Kranjskem.

Ljubljana, dne 31. okt. 1918.

Dodatno k ukazu št. 590 res. iz leta 1918, se ukazuje:

1.) Vse orožništvo na Kranjskem je podrejeno Narodnemu Svetu v Ljubljani.

2.) Službeni jezik je slovenski.

3.) Trikolora na kapi je službeni znak.

4.) Orožništvo je slej ko prej dolžno vse jugoslovanske državljanke in vse ljudi sploh pred nasilstvom ščititi in pospešiti ustanovitev krajevnih oddelkov narodnih straž, oziroma bramb.

5.) Orožniške napise je samo s slovenskimi nadomestiti, cesarske orle in znake je odstraniti.

6.) Sicer ostanejo vsa službena navodila v veljavi in ravno tako vsi dosedanji avstrijski zakoni, kar naj se takoj objavi prebivalstvu.

Za Narodni Svet poverjenika:

Dr. Kobal m. p.

Dr. Jure Adlešič m. p.

Za deželno orožniško poveljstvo:

Gawanski m. p.

Nov uradni list.

Narodna vlada je sklenila izdajati svoj uradni list, seveda v slovenskem jeziku, namesto dosedanje avstrijske »Laibacher Ztg.«.

Navodila narod. vlade SHS v Ljubljani za železniške urade in vozila.

1. Zasebni tovorni promet je do preklica ustavljen.

2. Vse železniško osebje se naproša, da napne v dnevih težke preizkušnje vse moči za to, da se vzdrži reden promet po naših progah. Pri očitnem pomanjkanju dobre volje naj predstojniki uradov vse potrebno ukrenijo za vzdržanje delavne narodne morale med uslužbenci.

3. Vse železniško osebje, ki se vrača s fronte in sploh vsi, ki se mudijo izven Jugoslavije, naj se zglasijo pri podpisnem prometnem uradu.

4. Uradni jezik je slovenski; v narodno mešanih krajih in na narodni meji je priporočati začasno v tem pogledu potrpljenja.

5. Železniški inventar naj se brez zanesljivega jamstva ne pušča preko narodnih mej. Isto velja za vsa vozila, ki so bila last nekdanjega erarja.

Železniške blagajne oddajajo odslej denar na naslov finančnega ravnateljstva v Ljubljani.

7. Za preselitev železniškega ravnateljstva v Trstu bodo izdana posebna navodila.

8. Prepoveduje se kupovati od umikajočega se vojaštva avtomobile in druga vozila.

To imetje proglašajo narodna vlada SHS v Ljubljani za svojo lastnino.

V Ljubljani, 1. novembra 1918.

Dr. P. Pestotnik,
poverjenik za promet.

Navodila narodne vlade SHS v Ljubljani za poštne urade.

1. Poštni uradi pošiljajo denar (dnevne odprave) na naslov blagajne ljubljanske glavne pošte, večji uradi pa na finančno ravnateljstvo v Ljubljani.

2. Denarne pošiljatve (v gotovini) in blagovne pošiljatve v kraje izven jugoslovanskih dežel so zabranjene.

3. Odprava transito - zavrtkov v kraje izven jugoslovanskih mej je do preklica ustavljena.

4. Pošiljatve na vojno pošto je sistirati in vrniti odpošiljateljem.

5. Priporočene pisemske pošiljatve v kraje izven Jugoslavije se začasno odpravijo.

6. Privatne brzovjavke in telefonski pogovori v kraje izven Jugoslavije so začasno zabranjene.

7. Poštna uprava naj pospešuje medsebojne občeveljne zveze med vsemi novoustanovljenimi lokalnimi in centralnimi organi narodne vlade.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1918.

Dr. P. Pestotnik,
poverjenik za promet.

Naše vstajenje!

Vstajenja dan! Če bi nam bila pustila ta strašna vojna, ki se pravkar končava z razpadom vseh absolutističnih držav, zvonove, bi ti z radostnimi velikonočnimi glasovi naznanjali mestu in deželi odrešitev in vstajenje jugoslovanskega naroda. Robstva je konec. Nad tisoč dolgih strašnih let je trajalo. Z vsemi sredstvi nasilstva in krutosti so nas tlačili in ugonabljali. Kos za kosom so nam trgali iz našega živega narodnega telesa, ga razsekali v posamezne dele in ga dosledno pripravljali poginu. Strašni gospodarji so bili mogočni Habsburžani. Blago in svojo lastno kri smo jim morali leto za leto zgolj udarce. Nikdar ni prišla z Dunaja za nas prijazna beseda. Le tiste so gladili, ki so jim prodajali svoj lastni narod. Kdor pa je delal za narod, za njegovo svobodo, tega so preganjali,

metali v ječe in izročali rabljem. Na razbeljenem železnem prestolu je moral storiti smrt naš prvi kmečki jugoslovanski kralj Matija Gubec, ker se je boril za svobodo in edinstvo slovenskega naroda.

Sedaj je vsega tega konec. Prosti smo, svobodni. Prost je naš kmet, ki ga je do zadnjega oviral pri razvoju grajščak, ker mu je kratil zemljo, prost je delavec, ki ga je usuznjeval tuji kapital, prost mešanec, čigar poklici se bodo šele sedaj lahko svobodno razvijali in ki bo šele sedaj lahko krepko in dosledno gojil in podpiral našo kulturo.

Naši tlačitelji so poraženi in njihov prestoli se podirajo. Nekdaj tako mogočna Avstrija, ki je pred sto leti, ko ji je bil prvi minister Meternich, vladala celi Evropi, se je razrušila in danes je ostal od nje le še košček, ki se imenuje Deutsch - Österreich. A niti ta košček stare Avstrije ne priznava več starih tlačiteljev in izsesovalcev Habsburžanov. Habsburški prestol se je podrl za vedno in povsod. Podrla ga je vojna, ki so jo Habsburžani in njihovi služabniki in zavezniki sami uprizorili in povzročili. Mesto robstva in pogina, ki so ga nam pripravljali, nam je prinesla prostost in svobodo.

Zato svetovna vojna za nas ni bila zastoj. Strašno smo trpeli, v potokih je tekla naša jugoslovanska kri, upostavljene so naše pokrajine, a prinesla nam je spoznanje, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi enoten edinstven narod. To spoznanje ni priznanje, je temelj in podlaga vse naše samostojnosti. Šele tedaj nam je bila ta zagotovljena, ko smo izpovedali moško in odkrito, da hočemo biti enotni s Hrvati in Srbi v sužnosti in svobodi, ko smo javno obsodili one, ki so poudarjali zgolj slovensko stališče — ki je bilo obenem tudi dunajsko stališče —, jih postavili na sramotni oder in vrgli iz naroda. Na tem spoznanju hočemo graditi vso svojo bodočnost.

S spoznanjem edinstvenosti nam je prinesla svetovna vojna naše odrešenje. V tistem hipu, ko so se postavili na našo stran bratje Hrvati in Srbi, je bilo vprašanje naše svobode rešeno, naša samostojnost zagotovljena. Slovenci sami smo slaboten narod. Za nas same bi se ne bil nihče brigal. Tudi Wilsonova načela bi nas ne bila rešila. Kakor hitro smo se pa priznali za del velikega 15 milijonskega jugoslovanskega naroda, je bilo naše odrešenje gotovo. In danes je vsaj v velikem delu že izvršeno.

Svetovna vojna nam je prinesla končno popolno zmago demokratične misli. Vsak Jugoslovan ni samo osebno in politično popolnoma svoboden, marveč ima tudi pravico soodločevanja pri zakonodaji in vladi. — Noben zakon, nobena odredba ne sme biti proti volji ljudstva. Ljudstvo je suvereno. Vsa oblast izhaja iz njega. Pri nas ne bo več kraljev ali knezov po »milosti božji«, marveč po volji ljudstva. Ljudstvo bo določilo, ali bodi Jugoslavija republika, ali imej kako drugo državno obliko.

Jugoslavija se gradi. Njeni temelji so narodna in državna edinstvenost Slovencev, Hrvatov in Srbov, popolna neodvisnost od kogarkoli in popolnoma demokratičacija vsega javnega življenja.

Premirje med Jugoslavijo in Italijo.

Pulj, 3. novembra. Sporoča se, da se je danes ob 1. popoldne kakih 10 do 15 milj od Rovinja sestalo naše brodogovje z italijanskim brodogovjem. Na naših ladjah so bili fregatnik kapitan Milinković kot zastopnik našega brodogovja, ter dr. Krmpotič in dr. Vukotič kot zastopnika krajevnega Narodnega sveta in Narodnega vjeća. Tuje bilo sklenjeno premirje med Italijo in Jugoslavijo.

Proglas nevtralnosti države SHS.

Nota Narodnega vjeća ententnim vladam.

Zagreb, novembra. Narodno Vjeće SHS. je poslalo angleški, francoski, italijanski, severoameriški in srbski vladi 31. oktobra tole noto:

»Država SHS., katere se je konstituirala na teritoriju jugoslovanskega naroda, kije do sedaj bil v zvezi z bivšo avstro-ogrsko monarhijo, in ki je pripravljena pristopiti v skupno državo s Srbijo in Crno goro, proglašala formalno, da se ne nahaja v vojnem stanju z alijanimi državami.

Ona se čuti srečno, da more izjaviti, da smatra alijane države za prijateljske države in pričakuje, da bodo one na mednarodnem kongresu v skladu s proglašenim principom dale svojo mogočno podporo za garantirano suverenost enotne države vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

To priložnost porablja tudi, da sporoči Zedinjenim državam, da se vojna mornarica, katere se je nahajala v posesti avstro-ogrsko monarhije, nahaja od danes v lasti Narodnega Vjeća SHS. Izobesila je na ladjah hrvatske zastave.

Zgoraj omenjena uradna nota je bila od Narodnega Vjeća SHS. sporazumno z jugoslovanskim odborom v Ženevi odposlana brezličnim potom vladam ententnih držav. Obenem izjavlja Narodno Vjeće, da daje polno moč jugoslovanskemu odboru v Ženevi, da zastopa interese SHS. napram tujim državam.

Priznana jugoslovanska armada.

Zagreb, 2. novembra. Bivši kralj Karel je priznal jugoslovansko samostojno armado.

Narodno Vjeće je dalo ukaz na naše čete, da naj gre do ententni armadi nasproti in polože orožje.

Puli, 2. novembra. Iz Kotora poročajo, da je dospela ameriška in angleška flotilja v Katorski zaliv.

Italijani v Trstu.

Trst, 3. novembra. (Kor. ur.) Med nepopisnim vzhicenjem nepreštevne mno žice je danes ob štirih popoldne sem kaj dospelo šest italijanskih torpedovk-lovilk in sicer »Audace«, »Climene«, »Miseria«, »Fabbrica«, »Tomaso« in »Procine« ter se ustavilo ob Karlovem pomolu. Bivši tržaški podesta dr. Valerio ter vodja italijanskih socialnih demokratov dr. Puecher sta kot zastopnika tržaškega Dobrobitnega odbora prišla na eno izmed ladij, da pozdravita došlece in sta potem med viharnimi ovacijami in zvoki mnogoštevilnih godb poveljnika dospelo flotilje povedla v prejšnjo namestništvno palačo k Dobrobitnemu odboru. Na molu se odigravajo med zbrano množico in tačas izkrcanimi karabinerji ter posadkami italijanskih ladij entuzijastni pozdravi in pobotratnja.

Trst, 3. novembra. Poveljnik italijanskih čet, ki so se izkrcale v Trstu, je general Petiti di Roretto. Italijansko brodovje je pozdravil tudi zastopnik Narodnega Sveta v Trstu dr. Rybač. Vsi nagovori so bili kratki.

Trst, 3. novembra. Tudi naša torpedovka se je vrnila v Trst.

Trst, 3. novembra. (Kor. ur.) Jugoslovanska torpedovka s parlamentarji tržaškega dobrobitnega odbora na krovu se je popoldne ob 2 vrnila iz Benetk in je prinesla pisano sporočilo nastopne vsebine: »Podpora pošljem takoj. — Diaz«.

Trst, 3. novembra.

Ves dan je ljudstvo v Trstu pričakovalo ententno brodovje, ki je bilo že objavljeno. Nobeden ni vedel, da bodo prišle samo italijanske. Na obrežju je bil pripravljen nekak slavnostni sprejem. Bili so tu jugoslovanski mornarji z narodno zastavo, srbski vojni vjetniki s srbsko zastavo, italijanski vjetniki z italijansko zastavo in domača garda z italijansko zastavo. Ti so tvorili nekako častno stotnjo.

Italijanske ladje je ljudstvo z navdušenjem sprejelo ter spremilo došlega generala s častniki na nekdanje namestništvo, kjer se je v velikem salonu vršil slovesni sprejem. Prvi je pozdravil župan dr. Valerio generala, ki je odgovoril, da mu je v veliko veselje, da sme rešiti Trst. Ko je nekdo omenil, da je Trst sedaj rešen, je general izjavil, da se ne sme nikdar pozabiti, koliko krvi je to stalo.

V imenu Narodnega Sveta SHS. in bojnih enot je pozdravil generala dr. Rybač, ki se je zahvalil za tako hitro intervencijo. Tudi Jugoslovani smo za to hvaležni, ker nam ohrani mir in red.

General je odgovoril, da ga veseli, da je našel prebivalstvo v Trstu tako domorodno združeno (united) in upa, da ostane to združenje neločljivo po političnem strankarstvu in političnih sporih.

V svojem pozdravnem nagovoru je italijanski general naglašal vedno, da prihaja po višjem nalogu, da okupira Trst; pri tem je rabil vedno obliko »vase mesto«.

Za čehoslovaško vojaštvo in civilno prebivalstvo je govoril neki čehoslovaški zastopnik.

Na mestnem magistratu se je vršil nov sprejem. Namestništvo so takoj zasedli italijanski karabinerji in pozneje so zasedli italijanski orožniki tudi še druga poslopja. Kmalu po 7. uri zvečer so dospole že druge ladje z novim moštvom, ki se je izkrcalo v Trstu. Vojaštvo je odšlo v Veliko vojašnico ter se zadržuje, da je za Trst namenjena italijanska posadka 7000 mož.

Zvečer ob pol 8. je župan Valerio že razglasil, da se odbor za ljudsko dobrobit razpušča in da stopa v veljavo zopet prejšnja uprava ter da prevzema kot župan na čelu občinskega sveta zopet svoje posle. Sporoča se, da so italijanski vojniki zasedli tudi poslopje, kjer je sedež naše mornarice.

Belgrad osvobojen.

Zemun, 1. novembra. Danes ob 1. in 5 minut popoldne je bil Belgrad osvobojen. Železniški most je deloma razrušen.

Umikanje z italijanske fronte.

O umikanju z italijanske fronte se raznašajo razne vesti, med temi prav grozne. Sploh se v teh razvnetih časih fabricirajo vesti kar na debelo in ko gre do ust do ust, se razvijajo v grozovita dejanja. Da je umikanje ob razmerah, ki so vladale na fronti, hudo, je umevno samo po sebi in da vojak, sestradan, naveličan, razburjen, stori kaj takega, kar ni prav, temu se tudi ni čuditi. Za umik je bila potrebna preskrba in varstvo s strani armadnega vodstva in umik bi se moral voditi po načrtu. Ali vsega tega ni bilo. Slavni avstrijski generali so sami prvi bežali, ubogo vojaštvo je prepuščeno samo sebi. Nekdo, ki se je vrnil včeraj popoldne iz Benečije preko Jesenic, nam pripoveduje, da ni slišal prav nič o tem, kar se je govorilo po Ljubljani; da namreč madžarski vojniki koljejo ljudi po Furlaniji in na poti se tačas, ko je on šel in se vozil, ni prigodilo nič nenavadnega. Vse dere preko Gorice po Soški dolini, kar ne gre višje proti Koroški, manj je navala na Vipavsko dolino. V Avčah na postaji so stali od petka zjutraj do sobote, potem so se srečno začeli pomikati dalje. Tačas pa so hodile po česti mimo Ročinja nad Avčami na desnem bregu Soče dolge kolone trena artiljerije, infanteristi, vse vprek. Vse preveva misel, da bi le kmalu prišli na domača tla, čeprav pri umiku nesmiljeno strada. Po zraku brenčijo venomer ententni letalci, zlasti so se umikajoči vojaki bali, da bi jim ententni letalci razbili mostove čez Sočo. Ko sem bil čez Sočo, je rekel dotičnik, sem se čutil že varnega, ko sem prišel skozi tunel na Jesenice, sem se oddahnil...

Revolucija v Budimpešti — Tisza ustreljen.

Budimpešta, 31. oktobra. Oddelki uporniških vojakov so korakali danes skozi mesto. Prišli so tudi do vile grofa Stefana Tisze, ki jo je stražilo 6 orožnikov. Vojaki so razorožili orožnike ter vdrlji v vilo. V foierju vile jim je prišel nasproti grof Tisza sam. Vojaki so ustrelili na njega ter je bil težko ranjen v trebuh in je kmalu nato umrl.

Ogrska republika.

Budimpešta, 2. novembra. Danes se je sestel ministrski svet Karolyjeve vlade, v katerem je bilo sklenjeno, prositi kralja, da naj odveže ministre od prisige, ker madžarski narod želi drugo državno obliko. Kralji je želeli ugoditi. Ministrski svet je sklenil splošno volilno pravico in konstituanto, ki naj proglasi Ogrsko za republiko.

Zagreb, 3. novembra. Predsedstvo madžarskega Narodnega sveta je naznanilo Narodnemu vjeću SHS. da pride jutri v Zagreb predsednik madžarskega Narodnega sveta H o k, da se dogovori glede medsebojnih odnošajev. Ogrska vlada se že otičizno imenuje: »Vlada republike Ogrske«.

Madžarska konstituanta.

Madžarski Narodni svet je sklenil tekom 6 tednov sklicati konstituanto na podlagi enake, tajne pravice moških in ženskih. To volilno pravico bo vlada uvedla potem poslanske zbornice ali potom oktroaja. Vojakom na vseh frontah je bilo ukazano, da odlože orožje.

Budimpešta, 3. novembra. Ogrski parlament se sestane v ponedeljek ali torek. Vlada hoče spraviti pod streho volilnoreformno predlogo tekom 24 ur, sicer jo uveljavi potom oktroaja. Poleg tega bo moral proglasiti parlament neodvisnost Ogrske ter svobodo tiska in zborovanj. Ogrski kabinet bo ententi notificiral prevrat v politiki Ogrske in željo madžarskega naroda, pristopiti zvezi narodov. Madžarska vlada bo stopila v zvezo z jugoslovanskim, češkim in nemškim narodnim svetom ter hoče z njimi doseči bratsko slogo.

Preki sod na Hrvatškem.

Zagreb, 2. novembra. Preki sod, ki je bil do sedaj razglašen nad štirimi velikimi županijami na Hrvatskem, je bil sedaj razširjen še na ostale štiri velike županije in sicer na Varaždinsko, Liko Krbavo, Modruš Reko in Zagreb in sicer za vstajo, umor, roparski napad in zločine proti tuji lastnini.

Poziv našim vojakom!

Štacijsko poveljstvo SHS. v Ljubljani razglašja:

Danes in naslednje dni naj se zglati vse moštvo in častniki, kateri niso še nikamor dodeljeni, kateri so na dopustu ali ki so vsled kakih ovir ostali v Ljubljani, takoj v šentpeterski vojašnici.

Vsak vojak, ki ga straža zasači na cesti brez legitimacije oddelka, katerega mu je dodeljen, bo aretiran.

Vsi častniki, ki stauujejo izven Ljubljane, morajo javiti štacijskemu poveljstvu v Ljubljani svoja bivališča. Oglašiti se jim je tudi pri krajevnem Narodnem odboru in se mu staviti na razpolago.

Vse ono vojaštvo, ki je samovoljno na dopustu, se mora takoj prigrasiti najbližnjemu orožniškemu poveljstvu.

Narodne straže imajo strogo nalogo, da s pomočjo orožništva aretirajo vse dezertarje in jih uvrste med narodno stražo.

Poziv na frontne vojake.

Vsi jugoslovanski vojniki, ki se vračajo iz fronte ali pa se nahajajo v Ljubljani, se morajo nemudoma zglati v šentpeterski vojašnici, ki je odslej edino zbirališče za jugoslovanske podčastnike in vojake. Dolžnost vsakega jugoslovanskega vojaka je, da se prostovoljno nemudoma javi tudi brez vsakega ukaza in pritiska štacijskega poveljništva. — Štacijsko poveljništvo SHS.

Zagreb, 2. novembra. Vlada je odredila po vsej Hrvatski prostovoljno mobilizacijo.

Mobilizacija na Češkem.

Praga, 31. oktobra. Narodni Vybor je razglasil mobilizacijo najmlajših letnikov. Za poveljnika čehoslovaške vojske je bil imenovan fml. Ivan Divič. Vest, da bi bila nemška armada prekorčala češko mejo, se je izkazala za neresnično.

Vojaštvo v Celju v naših rokah.

Celje, 1. novembra. Pokrajinski odsek Narodnega Sveta v Celju je prevzel tudi vojaško oblast. Nekaj nemških častnikov je odšlo, drugi so položili obljubo v roke predsednika pokrajinskega odseka Narodnega Sveta. Danes popoldne je odsek Narodnega Sveta v Celju zbral vse vojaštvo v Žalcu, Pletrovčah, Teharjih in Starih ter je zaobljubil na jugoslovansko armado.

Pešpolk št. 97 v Ljubljani.

V noči na nedeljo je prispel v Ljubljano pešpolk št. 97, ki šteje 2400 mož, po večini Slovencev in Hrvatov. Bili so brez orožja. Polk je ostal tukaj.

Čeho-slovaška legija v Ljubljani.

Včeraj, v nedeljo, se je sestavila v Ljubljani čeho-slovaška legija. Kader te legije je tvorilo 50 čehoslovaških častnikov in 1000 mož. Do danes zvečer bo naraslo število te legije brezdomov na 150 častnikov in 3000 mož. Poveljnik legije je hetman Emil Husa, njegov pomočnik poročnik Hugo Uhlir. Češka le-

gija ima svoje stališče in zbirališče v artiljerijski vojašnici. Za prvi čas prevzame čehoslovaška legija varstvo in organizacijo na severnem delu mesta. Čeho-Slovaki ostanejo v vseh svojih poslih podrejeni stacijskemu poveljstvu in Narodnemu svetu.

Bošnjaki v Ljubljani.

Danes popoldne dospo s fronte v mesto en bataljon 4. bosansko-hercegovske pešpolka. Slede mu še trije bataljoni. Polk se je dal prostovoljno na razpolago narodni vladi, da vrši službo za red in mir.

Občinstvo bo polk pozdravilo z velikim navdušenjem kot sobojevnika za našo svobodo.

Razmere na Dunaju.

Razmere na Dunaju se od dne do dne slabšajo. Vse je v razsulu in nihče ne ve, kaj bi počel. Na eni strani se snujejo nemške narodne straže, na drugi strani pa se ustanavlja tudi že rdeča garda, katere preti dvigniti na površje boljše vize. Kdor more, beži z Dunaja. Po cestah se vršijo demonstracije, ki se spremenijo dostikrat v izgrede. Slovenski častniki in dijaki, ki so zapustili Dunaj, pripovedujejo, da so pri nas naravnost vzorne razmere napram dunajskim. Tudi promet se vrši po jugoslovanskem ozemlju veliko boljše kot od Dunaja do Maribora. O naših razmerah se širijo po Dunaju najgorostasnejše neresnice.

Panika na Dunaju.

Dunaj, 3. novembra. V mestu krožijo včeraj in danes silno divje vesti. Govori se, da je iz vietniških taborišč zbežalo kakih 20.000 italijanskih vojnih vjetnikov, ki se vrvé vstrnenih vrstah proti Dunaju, da bi ropali in plenili. trgovine so bile zaprte in kjer niso imeli železnih zastorov, so jih zabili z deskami. Župan dr. Weiskirchner je z ozirom na te vesti in ker pričakuje sploh nemirov, dal zapreti rotovško klet.

Vesti iz Vzhodne Galicije in Bukovine.

Krakov, 3. novembra. V vzhodni Galiciji je prišlo do hudih nemirov in do spopadov med Poljaki in Ukrajinci. V Lvovskih cestah se je streljalo s strojnimi puškami z avtomobilov. Prišlo je do krvavih bojev med poljskimi legijonarji in ukrajinskimi četami. Lvov so zasedli Ukrajinci in sicer pp. št. 15., strelci št. 19. ter en bataljon pp. št. 41. Nad Lvovom je proglašeno obsedno stanje. Poljske častnike in moštvo so Ukrajinci aretirali in internirali. Poslanec Levickij je odšel v Švico, da se pogaja z entento. Uprava v Przemyslu je v ukrajinskih rokah. Ukrajinci so postavili v okolici strojne puške ter ne puščajo nobenih vlakov napreč, tudi železniški tir je poškodovan.

Bosanska narodna vlada.

Sarajevo, 2. novembra. Tudi v Bosni je je že ustanovila narodna vlada. General Sarkotić je izročil svoje agende pokrajinskemu Narodnemu svetu, čigar predsednik je Anatazij Šola. V pokrajinski vladi je med drugimi tudi dr. Sunarič. Vlada je izdala vznešen razglas na narod.

Sarajevo, 2. novembra. Na slovesen način je bila včeraj popoldne izročena od generala Sarkotića vlada Bosne in Hercegovine v roke Narodnega vjeća. Narodno vjeće je na predlog bosanskega odbora Narodnega vjeća imenovalo v narodno vlado za Bosno in Hercegovino tele gg.: Anatazij Šola, predsedstvo; dr. Josip Sunarič, poverjenik za notranje zadeve; dr. Danilo Dimović, pravosodje; dr. Mehmed Spaho, obrt, trgovina, pošta, brzojav; Vekoslav Jelavić, poljedelstvo in rudarstvo; Sabo Jelić, javna dela in železnice; dr. Uroš Krulj, zdravstvo; dr. Tugomer Alaupović, prosveta; Stevo Žakula, prehrana. Mesto poverjenika za socialnodemokratski stranki. Za predsednika vrhovnega sodišča je bil imenovan dr. Halifbeg Hrasnica.

Narodno vjeće je odredilo, da se takoj izpuste iz ječe vsi politični obsojenci v Zenici, Travniku in Banjaluki.

Cesar Viljem noče odstopiti.

Berolin, 2. novembra. Položaj v Berlinu je dobil zadnje dni zelo resno obliko. Neposredno je pričakovati rešitev vprašanja o odstopu cesarja Viljema. Cesar Viljem namreč je pobegnil v veliki glavni stan brez vednosti svoje okolice in vlade. Očividno se hoče postaviti cesar Viljem v varstvo armade. Še bolj komplicirano je to vprašanje zaradi needinosti med strankami centruma. Socialna demokracija namreč zahteva brezpogojno odstop cesarja in dinastije, enako zahtevata tudi demokrati, med tem ko je centrum proti odstopu dinastije. S cesarjem Viljemom je očividno tudi nemški general, katerega se namerava sedaj opreti.

Kapitulacija Turčije.

London, 1. novembra. Pogodba za premirje med entento in Turčijo vsebuje med drugim te-le pogoje:

Turčija mora odpreti morské ožine, kjer zasedejo ententne čete vse utrdbé. Turčija brezpogojno izroči vse ententne vojne vjetnike, vse zaprte ali internirane Arménce ter takoj demobilizira svojo armádo izvzemši one čete, ki so potrebne za vzdržanje reda. Turčija mora izročiti vse svoje vojne ladje, izvzemši manjše, ki so potrebne za policijsko službo. Zavezniki imajo pravico, da zasedejo, če treba, vse strategične točke. Zavezniki turške ladje smejo pristati v vseh turških pristaniščih. Turške čete se nemudoma umaknejo iz severozapadne Perzije za mejo pred izbruhom vojne. Čete zapuste Kavkazito. Vse železnice stóje pod kontrolo zavezniških častnikov. Zavezniki smejo zasesti Baku in Baku. Garnizije v Hedžasu, Yemunu, Asiriji, Siriji in Mezopotaniji se izročé bližnjim ententnim poveljnikóm, enako tudi vsi turški častniki v Tripolitániji najbližnjim italijanskim garnizijam. Enako se izročé najbližnjim italijanskim garnizijam vsa pristanišča v Tripolitániji. Vse nemško in avstrijsko mornariško, vojaško in civilno osebje se mora tekom enega meseca zapustiti turško ozemlje. Turčija se zaveže, da pretrga vse stike s centralnimi državami. Sovražnosti med zavezniki in Turčijo se končajo 31. oktobra opoldne.

Bolgarska — republika.

Sofija, 2. novembra. Voditelj agrarne stranke Stambulski je proglasil Bolgarsko za republiko. Kralj Boris se je odgovodal prestolu.

Narodne svečanosti v proslavo našega vstajenja.

Isti dan, ko je hrvatski sabor proklamiral neodvisnost Hrvatske in Slavonije od Madžarske ter njih pripadnost k jugoslovanski državi, so se vršile v Ljubljani in po vseh večjih krajih na Slovenskem veličastne manifestacije za našo neodvisnost in samostojnost. Kljub temu, da so se manifestacije pripravljale le par dni, so povsod uspeli v najlepšem redu in dokazale našo politično zrelost. Ta dan je priklopelo ljudstvu iz srca, kar je čutilo, kar pa ni smelo povedati v zadnjih vojnih letih. Ze prejšnji popoldan se je odela bela Ljubljana v nebroj slovenskih in drugih jugoslovanskih zastav ter zastav raznih nam prijaznih držav. Drugo jutro na vse zgodaj se je začelo zbirati občinstvo ljubljanske okolice na stavbišču pred glavno pošto na Dunajski cesti. Ob 9. na to se je začel pomikati sprevod, katerega je otvorila četa Sokolov na konjih po ljubljanskih ulicah. Bilo je do 50.000 udeležencev, med njimi posebno mnogo Sokolov, Orlov in narodnega ženstva. V sprevodu so nosili jugoslovanske prapore ter razne napise, ki so proslavljali naše zaslužne može kot dr. Korošec, Wilsona, dr. Trumbiča itd. Sprevod se je ustavil pred deželnim dvorcem, kjer so ga nagovorili v imenu Narodnega Vječa ravnatelj Ivan Hribar, v imenu Jugoslovanskega kluba dr. Lovro Pogačnik, v imenu dežele kranjske dr. Karel Triller, v imenu socijalnih demokratov sodrug Kopač in v imenu mestne občine ljubljanske dr. Ivan Tavčar. Na zadnje je govoril še ljubljanski škof Jeglič. Vsi govorniki so izražali veselje, da smo postali svobodni državljani, neodvisni od dosedanjih naših tlačiteljev in vsi so se spominjali onih moži, ki so si stekli največjih zaslug za naše narodno vstajenje. Na dan narodnega slavlja je počivalo v Ljubljani vse delo in so bili zaprti vsi javni lokali. Tudi uradi ta dan niso poslovali in prvič se je zgodilo, da so razobesili slovenske trobojnice. Narod je cel dan proslavljajl zmago našega vstajenja, kljub temu pa se ni pripetilo prav ničesar, kar bi motilo javni mir in red. Tudi Nemci, ki so se tega dne tako zelo bali, da so razobesili vsi kljub temu, da jih nihče ni k temu silil, narodne zastave, so šli zvečer lahko mirno spat, ker se nikomur ni skrivil niti las. Ljubljana je bila ta dan že popolnoma očiščena vseh nemških napisov. Zvečer je imel ljubljanski občinski svet slavnostno sejo, v kateri je sklenil pripoznati vrhovno oblast Narodnega Vječa v Zagrebu, sklenil vpeljati slovenski jezik kot izključno uradni jezik, ustanoviti narodno brambo in urad za prehrano za vse slovensko ozemlje. Sklenilo se je tudi imenovati eno izmed ljubljanskih cest po Wilsonu.

Manifestacije po deželi.

Kakor v Ljubljani, tako so se vršile 29. oktobra tudi po vseh slovenskih krajih veličastne narodne manifestacije. Na Jesenicah se je vršil slavnostni obhod, katerega se je udeležilo okoli 5000 oseb. V Zagorju ob Savi so priredili enako slavlje, pri katerem sta govorila v imenu JDS. Taufer in v imenu socijalnih demokratov Cobal. Tudi tukaj so nosili v

sprevodu poleg narodnih zastav zastave naših prijateljskih držav. V Kamniku je bilo vse mesto v zastavah in veličasten sprevod je tudi tamkaj proslavil pomemben dan. V Idriji je priredil krajevni narodni odbor manifestacijo, katera je sijajno uspela, kljub temu, da so sneli z idrijskega gradu, ki je last rudnika, slovensko zastavo. Sprevodni in slavnosti so se vršile tudi v naših obmejnih krajih in mestih, n. pr. v Mariboru, kjer se je sprevod pomikal iz mestnega parka po važnejših mariborskih ulicah. Nemci sprevoda niso motili, pač pa so zvečer razsajale razne nemške tolpe po mestu.

Ob Soči.

Iz Gorice. Strašne čase zopet preživljamo ob Soči in ne vemo, kaj še vse zlega pride nad nas. Armade se valijo preko naše dežele domov. To so ogromne množine vojaštva, ki je grozno trpelo na italijanski fronti. Vrača se večinoma lačno. Kaj to pomeni, ni treba praviti. Drve po vsej deželi na vse strani, največ pa po Soški dolini. Vse je zmešano, pešci, delavci, trenski vozovi, topovi, vse vprek dero skozi deželo in napravljajo škodo. Sami smo lačni in komaj smo nekaj malega popravili za prvo silo, sedaj pa trpimo novo škodo in kaj še le bo, kadar pridejo velike mase, pa se morda pri nas razvijejo še kaki boji. Italijani so v Trstu in na Gradščanskem. Kaj bo, ako zasedejo našo deželo, ali bo dobro ali bo slabo? Kam bomo pripadali? Mi povemo odkrito, kakor smo že povedali, da je naše mesto v Jugoslaviji. Pokrajina ob Soči je slovenska, zato ne sme nikdar pasti pod drugo oblast nego pod jugoslovansko. Zdi se nam, da nas čakajo še hudi časi, prepričani pa smo tudi, da jih prestanemo in da bo vendar že konec trpljenja. Pridi mir in osvobodí nas v Jugoslavijo! — V Gorici so domači Italijani ustanovili nekako svojo narodno vlado in zasedli magistrat, Slovenci pa so zasedli okrajno glavarstvo in je prevzel vodstvo okrajni komisar Bogomil Berbuč. V Gorici je bil zaprižen gorski strelski polk št. 2 za Jugoslavijo.

Iz Gorice. Dr. Karel Podgornik, predsednik Pokrajinskega odbora Narodnega sveta, je zaprišegel slovenski strelski polk št. 2. za Jugoslavijo. Bivši deželni tajnik dr. Pettarin, sin slovenske matere, se je postavil z dr. Pinaučigem na čelo nekake italijanske vlade v Gorici, ki pa ne bo obveljala.

Oglas Narodnega Sveta.

Narodno Vječe SHS. v Zagrebu je pozvalo vse pristaše strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vasch in selih v

Odbore Narodnega Vječa.

Z ozirom na ta poziv opozarja Narodni svet v Ljubljani, gospode župane na določbo § 56. občinskega reda, ki pravi, da je ena najpoglavitejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, to je, da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začetkom vojske pozvale župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva.

Pozivljamo gospode župane: 1. da ustanovijo odbore Narodnega Vječa, ki bodo tvorili prostovoljno javno stražo. Orožne liste dobijo gospodi župani na okrajnem glavarstvu zastoj;

2. v slučaju skupnega napada od strani klatežev ali v slučaju političnih izgrediv je treba klicati pomoči pri sosednjih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu Svetu v Ljubljano, ki bo poskrbel za pravočasno pomoč.

Prosimo gospode župane, da blagovolijo sporočiti Narodnemu Svetu v Ljubljani, kaj so ukrenili za vzdržavanje javnega mira, posebno da sporočijo, koliko moži so izvolili v odbor Narodnega Vječa.

Za Narodni Svet:
dr. Anton Korošec, l. r.,
predsednik.

Politični pregled.

Avstro - Ogrska je pretekli teden razpadla v 4 narodnostne države: Češko - Slovaško, Jugoslavijo, Nemško - Avstrijo in Madžarsko. Avstrijsko ministrstvo Hussarek je odstopilo, nakar je bil imenovan prof. Lamtsch za ministrskega predsednika, ki ima nalogo izvesti likvidacijo stare države. — Cesar je zbežal v sled nemirov v Dunaju v svoj grad Gödöllö pri Budimpešti. — V Budimpešti so bili veliki nemiri proti dosedanjim ogrskim voditeljem, ki so bili sami grofje in baroni. — V kraljevem gradu je prišlo do krvavih spopadov, ker je prejšnja vlada odstopila, je bil določen nadvojvoda Jožef, naj uredi politične razmere. Ustanovil se je madžarski narodni svet, ki je imenoval grofa Karolvja za ministrskega predsednika. — Grof Tisza je bil v Budimpešti od vojaka ustreljen. — Avstro-

ogrška se je ločila od Nemčije in ponudila po nevem zunanem ministru grofu Andrassyju ententi separaten mir. Z Italijo je sklenila premirje pod pogojem popolne kapitulacije.

V Zagrebu je hrvatski sabor odpravdal 29. oktobra nagodbo z Ogrsko in se podvrževal Narodnemu Vječu. V Sloveniji je bila imenovana 31. oktobra narodna vlada, ki je takoj prevzela vse posle. — Novice so prenehale izhajati. — Na Reki je prišlo do krvavih spopadov med policijo in hrvatskim vojaštvom. Reka se je priklopila zopet Hrvatski. — Avstro - Ogrska je sklenila premirje z Lahji. — Vsa poražena armada je začela bežati čez Tirolsko, Koroško, Goriško in Kranjsko. — 3. novembra so zasedli Lahi Trst. Avstro-Ogrska je izročila vse svoje vojno brodovje Jugoslaviji. Lahji so nam potopili veliko vojno ladjo »Viribus unitis«. — Dr. Korošec, dr. Cingrija in dr. Žerjav so odpotovali 26. oktobra v Svico, da sklenejo z ententnimi državami premirje. — 29. oktobra je bil po vsem Slovenskem narodni praznik. Povsod so se vršili slavnostni obhodi.

Nemčija. Nemčija se je še nadalje pogajala z entento ter v ta namen odvzela cesarju in generam vso oblast. Tudi najvišje pojaško poveljstvo je odšlo odvisno od parlamenta. Cesar Viljem še ni hotel odstopiti. Tudi v Nemčiji se vedno bolj širijo republikanske ideje. Vojaški mogotec general Ludendorff je bil odpuščen.

Amerika. Wilson je odgovoril Avstriji, da se z njo sploh ne pogaja marveč le z narodnimi državami, ki nastanejo iz nje, predvsem z Čehoslovaki in Jugoslovani. Amerika je poslala doselej v Evropo 2.800.000 mož.

Srbija. Srbi so osvojili kar vso svojo staro državo. Tudi Belgrad je v njihovih rokah.

V Bolgariji so odpravili kraljestvo in sklicali republiko. Kralj Boris je nato odstopil.

Turčija je kapitulirala.

Tedenske vesti.

Prva naša narodna vlada.

Hitri razvoj dogodkov na italijanskem bojišču in razmere, ki so vsled tega nastale v naši domovini, so zahtevale da se čimprej osnuje narodna vlada. To se je zgodilo 31. oktobra in Narodno Vječe v Zagrebu je kot vrhovna oblast države Slovencev, Hrvatov in Srbov imenovala za Slovenijo vlado, katere sestavo prinašamo na prvem mestu. V težavnih časih in razmerah je prevzela nova vlada svoje posle. Avstrijski uradi so v razsulu, oziroma so prenehali posloovati, iz laške fronte beži na tisoče poraženih avstrijskih vojakov in stvarjati je treba vse na novo. Vlada bo mogla le tedaj vršiti svojo dolžnost, ako bo vsak njen član popolen mož, ako bo posvetil vse svoje moči delu in organizaciji prevzetega urada. Ne gre za malenkostne razglase, ampak naloga nove vlade je, da velikopotezno organizira predvsem javno narodno brambo, ljudsko prehrano in varnost vseh državljánov, da vlado z izvrševanjem njenih ukrepov podpirajo in z nasveti pomagajo. V največjo pomoč so ji narodni odbori, ki so se ustanovili po vseh večjih krajih. Ti narodni odbori imajo predvsem skrbeti za javno varnost v svojem okolišu, organizirati v ta namen narodno obrambo, skrbeti, da redno posluje urad za ljudsko prehrano, in odstraniti vse ono, kar bi obstoj mlade države ogrožalo, n. pr. tuje nam sovražno uradništvo. Seveda morajo narodni zbori vsak važnejši dogodek v svojem okolišu takoj naznaniti narodni vladi. Dolžnost narodnih odborov je tudi, da pouče ljudstvo o novih razglasih, ki jih izdaja narodna vlada.

Vojakom, ki so se vrnili v rojstni kraj.

Ko je klical pred štirim leti avstrijski cesar naše vojake pod orožje, tedaj so hiteli vsi brez izjeme pod zastave in se borili dolga leta voljno in potrpežljivo za tujo stvar, da, celo proti lastnim koristim in proti lastni domovini. Sedaj so se vrnili domov, toda sedaj vas potrebuje za obrambo vašo lastna rodna zemlja. Ne odtegnite ji svoje pomoči, marveč takoj se vrnite k svojim kadrom v Ljubljano. Celje in Maribor ter vztrajajte še par tednov v vojaški službi. Brez vaše pomoči bodo opustošeni vaši domovi in opustošena vaša polja. Odzovite se zato takoj klicu domovine in jo pomagajte braniti.

— Spremembe v deželnem finančnem ravnanstvu v Ljubljani. Poverjenik za finance narodne vlade SHS. v Ljubljani je izročil ravnanstvo finančnemu svetniku dr. Rupniku. dočim pojde dosedajni ravnatelj dvorni svetnik Alojzij Kliment pl. Karstland v pokoi. Istotako zapuste svoja mesta višja svetnika Avian in Langoš, ter svetnik Götz.

— Finančna uprava na Štajerskem. Poverjenik za finance narodne vlade SHS. v Ljubljani je izročil vodstvo okrajnega finančnega ravnanstva v Mariboru finančnemu svetniku dr. Povaleju.

— Urad za prehranjevanje in preskrbovanje z živili. Razglas narodne vlade SHS: Narodna vlada SHS je izročila prehranjevalne posle uradu za prehranjevanje in preskrbovanje z ži-

vili, kurivom, obleko, usnjem in obutvijo. Ta urad, ki je pričel danes poslovati, ima pravico, rekvirirati živila in druge gospodinjske potrebščine, uravnati preskrbovanje ter izdajati potrebne ukaze in izvršilne predpise. Dosedanji predpisi o prehranjevanju in preskrbovanju ostanejo do preklica v moči. — Narodna vlada v Ljubljani, dne 1. novembra 1918. — Narodna vlada SHS. Poverjenik oddelka za prehrano: Dr. Ivan Tavčar s. r.

— Prva žrtev naše Narodne obrane. Ponesrečil se je na službenem potovanju v Trst v ljubljanskih narodnih krogih dobro znani gosp. Pepi Klopičič, desetik - sofer, sedaj v službi Narodne obrane. Smrt ga je zadela nekje blizu Brezovice in so truplo že prepeljali v Ljubljano v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, odkoder bo v ponedeljek, dne 4. novembra ob 3. popoldne pogreb na pokopališče k Sv. Križu. Bodi simpatičnemu in zavednemu mlademu možu, prvi žrtvi naše Narodne obrane ohranjen ljub spomin!

— Zopetni pričetek šol v Ljubljani. Vsled sklepa Narodne vlade imajo vse srednje šole, učiteljska in ljudske šole v Ljubljani, jutri, t. i. v torek 5. oktobra zopet pričeti z rednim poukom. Narodni vladi je premnogo do tega, da srednješolska mladina in ljudskošolski otroci ne bodo pohajkovali po ulicah.

Iz prevročé boli v prehladno Krko. Iz Novega mesta se nam poroča: V nedeljo zjutraj sta bila bregova Kandije in Novega mesta priči do skrajnosti razburljivega prizora. Po zelo narasli, Krki je plavalá gosposko oblečena ženska s klobukom na glavi, v brezmejnem obupu je glasno molila in še bolj pa vpila na pomoč. Njeno vpitje je bilo v skrajnem času še uslišano. Na novomeškem bregu stanujoči lastnik čolnov, g. Fišer ii je v naglici s čolnom priskočil na pomoč ravno v trenutku, ko se je reva vsled preutrujenosti že topila. G. Fišerja se je posrečilo žensko rešiti ter jo spraviti na suho. Nesrečnica je baže neka begunka imenom Fabijan, prišla je iz Birčne Vasi, baže je pred skokom v vodo bila v šmihelski cerkvi, kjer je opravila spoved in obhajilo, nato se podala proti Kandiji, na malem mostu pod pl. Sukljejem gradom se je naslonila na ograjo, tam jokaje molila, se vzpela čez ograjo in skočilo v iztočišče potoka Težke Vode v Krko. Poskusila je takoj se rešiti, pa jo iz tok zanesel doli ob Krki. Njena obleka jo je obvarovala pred vtopom, med strašnim vpitjem je dospela do bližnje Kondatove hiše, kjer jo je že onemoglo rešil g. Fišer. Stori-la je ta nesrečni čim baže iz prevelike žalosti nad izgubo matere.

Nemškutarski orožnik ustrelil rodbinskega očeta. Iz Žužemberka 31. tobra: Na dan narodnega praznika je tukajšnji nemškutarski orožniški stražmojster Kandutsch ustrelil rodbinskega očeta Matijo Mrvarja iz Viseice, ker je vsled smrtne bolezne žene ostal doma dva dneva čez dopust. Cel okraj je razburjen in posledice bi bile nedogledne, če se morilca ne kaznuje. — Tako se glasi brzoiavka. Mrvarju se sploh ni bilo treba vracati. Kaj je torej iskal avstrijski orožnik pri niem in zakaj ga je ustrelil? To je pač čin posurovelega človeka, kakršne je vzgajala Avstrija. Žrtev pa mora biti maščevana.

Požar v domobranski vojašnici. Snoči proti 9. uri je nenadoma začelo goreti v tukajšnji domobranski vojašnici. Velikanski žar se je dvigal nad Ljubljano in mesta se je poltil velik strah, zlasti ker so se raznesle po bliskovno razburljive vesti, da je pričakovati veliko eksplozijo s strašnimi posledicami. Reklo se je, da je v vojašnici polno streliva in ako se to vname, gorje Ljubljani. Nevarnost pa je bila za okolico vojašnice, ker je gorel bencin, v katerega bližini je bilo nekaj 42 cm granat. Naši gasilci so šli pogumno na delo in kmalu smo čuli, da je nevarnost pri kraju. Požar je nastal po nesreči in ni bilo tu nobene zlobne roke vmes.

»Novice« prenehajo. »Novice« so naznanile v svoji včerajšnji številki, da prenehajo izhajati, ker sedaj ko se preureja domovina, nočejo delati vtisa, da v teh velikih trenutkih gojijo sploh kako opozicijo.

Gospodarstvo.

— Nakup žita na Kranjskem. Od kontingenta krušnega žita (pšenice, rži, ječmena), ki je določen za Kranjsko na 200 vagonov, je dosedaj oddanega žitnemu zavodu 115 vagonov, in sicer:

V okrajnem glavarstvu.	Oddano od 20. - 27. okt. v q	Skupno oddano do 27. oktobra v q	Skupno oddano v odstotkih od predpisane kontingenta.
Črnomelj	—	896	75
Kamnik	21	1612	78
Kočevje	31	332	47
Kranj	62	2455	74
Krško	35	989	27
Litija	77	1649	97
Ljubljana	140	1500	75
Logatec	—	—	—
Novo mesto	67	1734	34
Postojna	22	131	44

— Zatiranje konjskih garij. Kmalu po pričetu vojne so se razširile garje med konji zelo močno ter je zahtevala bolezen strogih veterinarskih odredb kakor od vojaških, tako tudi o civilnih oblastih. Tudi poljedelsko ministrstvo je pogosto neposredno vplivalo na to zatiranje. V tozadnjih odlokih se je poudarjalo, da je pri zatiranju konjskih garij največje važnosti

takojšnje spoznanje bolezni, takojšnje naznanilo in takojšnje zdravljenje po živino-zdravniku; razun tega je potreba okužene hleve in hlevsko orodje primerno očistiti in razkužiti. Zastran oddaje za vojaštvo nesposobnih konj v civilno porabo naročile so se sporazumno z vojaško opravlo razno-vrstne veterinaro - policijske odredbe, predvsem pa se je poudarjalo, da je treba take konje po sprejemu v civilno porabo neprenehoma nadzorovati. Da bi se te od-redbe izvrševale, naročilo se je uradnim živinozdravnikom, pri vsaki priliki dajati posestnikom navodila in nasvete o zdrav-ljenju konjskih garij. Vendar se do sedaj ni posrečilo, te nalezljive bolezni zatreti, vsled česar je tudi nadalje potrebno tej bolezni posvečati posebno pozornost. Da bodo imele oblastvene odredbe zadostni uspeh, je treba, da posestniki konj s popol-nim razumevanjem sodelujejo, kar se do sedaj ni vedno zgodilo. V splošno korist je torej neobhodno potrebno, da posamezni posestniki na svoje konje posebno skrbno pazijo ter kakor hitro zapazijo sumljive znake garij (srbečico, gola mesta na koži, bulice) to takoj naznanijo, da se zamore pričeti zdraviti s pomočjo živinozdravnika.

Podržavljenje ruske industrije.
>Torg. Prom. Gaz.< poroča: Po sklepih poslovnega odbora volnene industrije je podržavljenih že 92 akcijskih družb, ki se pečajo s podelanjem volne. Te družbe so imele okroglo 400 milijonov rublev akcijskega kapitala. Ta podjet-ja se delijo v 4 skupine: 35 podjetij s kapitalom od 1-3 mil., 28 podjetij s kapitalom od 3-5 mil., 20 podjetij s kapitalom od 5-10 mil. in 9 podjetij s kapitalom nad 10 mil. rublev. Izmed teh 92 družb je tudi ena s kapitalom 25 mil., ki se peča razun s podelanjem volnena blaga tudi z izdelovanjem stekla.

Licitacija konj. V Nušakovi vo-jašnici bodo vse dneve tega tedna lici-tacija konj. Začetek licitacije vsak dan ob 9. uri zjutraj. Konji se bodo oddajali proti takojšnemu plačilu. Pogoji lici-tacije so navadni. Potrdila o upraviče-nosti nakupa ni treba nikakega. Vsak kupec naj prinese seboj tudi vrvi za od-vod konj. Posamezni kupec dobe tudi po več konj. Vsak kmetovalec naj si pri tej priliki priskrbi dobre konje za vpre-go in za pleme. — Poverjeništvu za kmetištvo.

Razdeljevanje nagrad, ki jih je delilo >Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani< za ple-menske bike in meriasce, je vsled raz-ličnih zaprek s 1. novembrom t. l. ustavljeno. Kedaš se bo zopet nada-ljevalo, bo pravočasno razglašeno. — Kranjsko deželno mesto za vnovčeva-nje živine v Ljubljani.

Najnovejše vesti.

Pogoji premirja med Avstro - Ogrsko in entento. Dne 29. oktobra se je začelo avstro - ogrsko vrhovno poveljništvo po-gajati z ententnimi četami na laški fronti za premirje in mir. Ententa je sporočila sedaj Avstriji, da je pripravljena skleniti premirje, če Avstro - Ogrska takoj demobilizira, prepusti polovico infanterijskega in topničarskega materiala na fronti zavez-nikom, zapustitev vsega kjerkoli zasede-nega ozemlja (v Italiji, Srbiji, Črni gori, Romuniji), prepustitev cele juž-ne Tirolske do Brennerja, vse Primorske (Goriške, Trsta in Istre) in dela Kranjske do Idrije in Postojne, Dalmacije in dalma-tinskih otokov. (Meja naj bi šla od Trbiža ob razvodju Julijskih alp preko Mangarta in Triglava in razvodja nad Podbrdom ob Idriji. Od tu naprej naj gre črta v jugoiztočni smeri proti Snežniku izvzem-ši celo kotlino Save s pritoki. Od Snežnika naj gre črta proti Primorju čez Kastvo, Matulje in Volosko). Poleg tega imajo za-vezniki pravico do vseh železnic v celi monarhiji. Lahko tudi zasedejo katerikoli kraj in izvršujejo revkizicije. Vse nemške čete se morajo odstraniti, vojni vjetniki pa domov poslati. Ozemlje, katero izprazni Avstro - Ogrska, torej Primorska itd., do-bijo provizorično upravo, ki bo poverjena lokalnim oblastim pod nadzorstvom zvez-nih okupacijskih čet. Na morju mora izro-čiti monarhija velik del brodogoja, ostalega pa razorožiti. — Avstro - ogrska je te po-goje sprejela. Narodno vječe v Zagrebu je pa naznanilo ententnim državam, da sma-tra te pogoje naperjene, le proti Avstro-Ogrski, ne pa proti novoustanovljeni državi SHS in da zato ne more biti govora o tem, da bi naše dežele trajno ostale ločene od naše jugoslovanske države. Okupacija more biti le začasna.

17. pešnok je prispel v ponedeljek popoldne v Ljubljano.

Vojni dogodki.

Umikanje avstrijske armade skozi naše pokrajine.

Slovenskim deželam proti velika nevarnost od tujih čet, katere se bodo pomikale trudne in lačne brez vsakega reda v prihodnjih dneh skozi naša me-sta in vasi. Največji del avstrijske ar-made se vali menda proti Koroškemu, ostale čete, kolikor jih ni vdrlo na Ti-rolsko, gredo proti Kranjski. Skozi Ljub-ljano je prišlo že dosedaj nešteto beže-čih vojakov na avtomobilih. Preko Go-ricice pa se pomikajo sedaj razne etapne čete. V teh resnih časih svetujemo vsem narodnim odborom, da postavijo ob ce-stah oborožene straže, ki naj vojake, v kolikor imajo ti še orožje, razorožujejo, obenem pa naj jim nudijo hrane, da jih s tem utolažijo in spravijo čim hitreje

naprej. Le na ta način je mogoče nevar-nosti odstraniti, oziroma ublažiti.

Umik z italijanskega bo-jišča se vrši v velikem neredu. Vlaki so strahovito oblegani. Vojaki so na-tlačeni po vlakih, stoje po stopnicah in leže po strehah železniških vozov. Na tisoče ljudi čaka na vlake, druga kora-kajo peš dalje. Marsikateri omaga, že-lezniških nesreč ne manjka. Lokomotiv na železnicah na Goriškem je še pre-cej, ali strojevodij manjka. Po Benečiji pritiskajo Italijani za bežečimi četami in jih love. Do 2. t. m. so vjeli Italijani nad 80.000 mož in uplenili nad 1600 to-pov. Tudi Kranjska je polna umikajočega se vojaštva. Skozi Ljubljano hodijo neprestano v večjih in manjših sku-pinah.

Raznoterosti.

Dunaj, 31. oktobra. >Der Abend< poroča, da je nadvojvoda Leopold Sal-vator s svojo rodbino na 10 avtomobilih zbežal v Švico. Pri tem ga je podpirala policija. List zahteva, da naj nova nem-ška avstrijska vlada skrbi za to, da se prepreči, da bi privatno premoženje iz-ginilo v inozemstvo. Tudi drugi vojni dobičkarji bodo posnemali nadvojvoda. Zato zahtevajo Nemci, da naj stori no-vi državni tainik za notranje zadeve vse potrebno, da se meje strogo zastra-žijo in da se tako zavlačevanje premo-ženja prepreči. Naj gre pri tem za ka-kega Rotschilda, za kakega nadvojvodo

Friderika, kakega milijonarja Kestra-neka, Reizesa, ali za kardinala Piffila. V papir zaviti dojenčki. V Budim-pešti je dobilo neko dobrodelno društvo pravico, da kupi 200.000 povojčkov za do-jence v Švici. Uvoz se je predvsem zato dovolil, ker je društvo dognalo, da revne matere vsled pomanjkanja blaga zavijajo svoje malčke v časopisni papir. Res, daleč smo prišli.

Odgovorni urednik: Emil Vodeb.
Tisk »Narodne Tiskarne« v Ljubljani.

Izdaja: Konsorcij »Domovine«.
Izhaja vsak petek.
Naročnina za tekoče leto 12 K, za pol 6 K. Posamezna številka 30 vinarjev.
Uredništvo in upravnništvo:
Sodna ulica št. 6, pritičje desno.
Inserati po dogovoru.

Pobarvano blago

(črno, rdeče, modro, rjavo itd.) starih ponoše-nih, obledelih in včasih kot novo!

Domače platno, pobarvano modro, je posebno trpežno.

Za naročila po pošti se uljudno priporoča Prva in največja parna barvarnica in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana

Poljanski nasip št. 4.

Mestna hranilnica ljubljanska

Prešernova ulica št. 3,

največja slovenska hranilnica

je imela koncem leta 1917 vlog K 66,800.000
hipoteknih in občinskih posojil „ 27,000.000
in rezervnega zaklada „ 2,000.000

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%,

večje nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane ilčne domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4%, obrestim in proti najmanj 1% ozir. 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

Tvrdba: M. Rosner & Comp.

veležganjarna v Ljubljani

oddaja cenjenim odjemalcem fino, pristno blago lastnega izdelka:

slivovico, sadjevec, brinjevec, konjak in vino vermouth

po ugodnih cenah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Rezervni zaklad K 1,000.000.

Hranilne vloge K 23,000.000.

Ustanovljena leta 1881.

Jadranska Banka

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 12,000.000.

Rezerve: okrog K 1,000.000.

Centrala: TRST.

Podružnice:

Dubrovnik	Opatija
Dunaj	Spiljet
Kotor	Šibenik
Metković	Zader

Sprejema:

Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja:

Devize, valute, vrednostne papirje itd. srečke c. kr. razredne loterije.

Eskontira:

Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja:

Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme:

na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema:

Borzna naročila in jih izvršuje najku-lantneje.

Brzobjavni naslov:

JADRANSKA.

Telefon št. 257.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica . K 10,000.000.—
Rezervni fond K 2,000.000.—

Podružnice:

v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. Ljubljani) in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vseh vrst vrednost-nih papirjev, deviz in valut. Vnov-čevanje kuponov, izžrebanih zastavnih pisem in obligacij.

Nakazila in kreditna pisma.

Borzna naročila.

Promese k vsakemu žrebanju.

Posojila na vrednostne papirje.

Eskontovanje menic.

Sprejemanje

vrednostnih papirjev v hrambo in oskrbovanje.

Stavbeni krediti.

Aprovizacijski krediti.

Poslovnica

c. kr. avstrijske državne loterije.